

Brott mot djur – Skärpta straff och ett mer effektivt sanktionssystem (SOU 2020:7)

Dnr N2020/00314/DL

Hovrätten har ingen synpunkt på utredningens förslag om sanktionsväxling eller förändringarna av kontrollmyndigheternas anmälningsskyldighet och förutsättningarna för att meddela djurförbud. Däremot vill hovrätten uppmärksamma vissa frågor om införandet av ett grovt djurplågeribrott.

En av kvalifikationsgrunderna för det grova djurplågeribrottet föreslås vara att gärningen har begåtts i syfte att nå ekonomiska fördelar (punkten 3). Förslaget innebär att en subjektiv faktor i form av gärningspersonens avsikt ges betydelse vid gradindelningen av brottet. Högsta domstolen har dock i flera rättsfall betonat att det i första hand är omständigheter av objektivt slag som har betydelse för placeringen av ett brott i svårhetsgrad. Subjektiva faktorer som avsikter och motiv samt graden av skuld spelar i allmänhet mindre roll för gradindelningen, men kan få betydelse för straffvärdebedömningen (se t.ex. rättsfallen NJA 2017 s. 806 och NJA 2016 s. 95). Hovrätten anser därför att det skulle kunna övervägas om kvalifikationsgrunden i punkten 3 bör omformuleras så att vikt i huvudsak läggs vid objektiva faktorer, t.ex. genom att det vid bedömningen av om brottet är grovt särskilt ska beaktas om gärningen inneburit betydande ekonomiska fördelar för gärningspersonen.

Hovrätten vill vidare uppmärksamma att utredningen i författningskommentaren på ett alltför detaljerat sätt har definierat vad som avses med att gärningen har begåtts i större omfattning (den föreslagna kvalifikationsgrunden i punkten 2). Frågan vad som avses med att en gärning har begåtts i större omfattning innefattar en rad svåra ställningstaganden, t.ex. om samma bedömningskriterier ska gälla för alla djurarter. Hovrätten anser att sådana frågor inte så detaljerat och kasuistiskt bör besvaras genom förarbetsuttalanden utan i högre grad överlämnas åt rättstillämpningen.

Såsom utredningens förslag är formulerat kan det grova djurplågeribrottet omfatta både gärningar som begås uppsåtligen och av grov oaktsamhet. Av författningskommentaren får man dock intrycket att utredningens avsikt är att det vid grov oaktsamhet endast är fall där gärningspersonens insikter är sådana att de tangerar, eller i vart fall närmar sig ett likgiltighetsuppsåt, som ska kunna bedömas som grova djurplågeribrott. Detta framgår dock inte av den föreslagna lagtexten. Hovrätten anser att det är tveksamt om graden av grov oaktsamhet bör avgöra placeringen av brottet i svårighetsgrad då detta riskerar att skapa oklarhet rörande tillämpningsområdet. Det kan i stället övervägas om det grova djurplågeribrottet alls bör omfatta gärningar som begås av grov oaktsamhet.

Hovrätten vill avslutningsvis understryka att det vore värdefullt med ett klagörande från lagstiftaren i frågan om det grova djurplågeribrottet är ett artbrott. Däremot ställer sig hovrätten tveksam till om begreppet artvärde alls bör användas i detta sammanhang.

I hovrättens handläggning av detta ärende har deltagit hovrättslagmannen Hjalmar Forsberg, lagmannen Lars Bjurstam och tf. hovrättsassessorn Emma Björneke.

På hovrättens vägnar

Hjalmar Forsberg

Lars Bjurstam

Emma Björneke